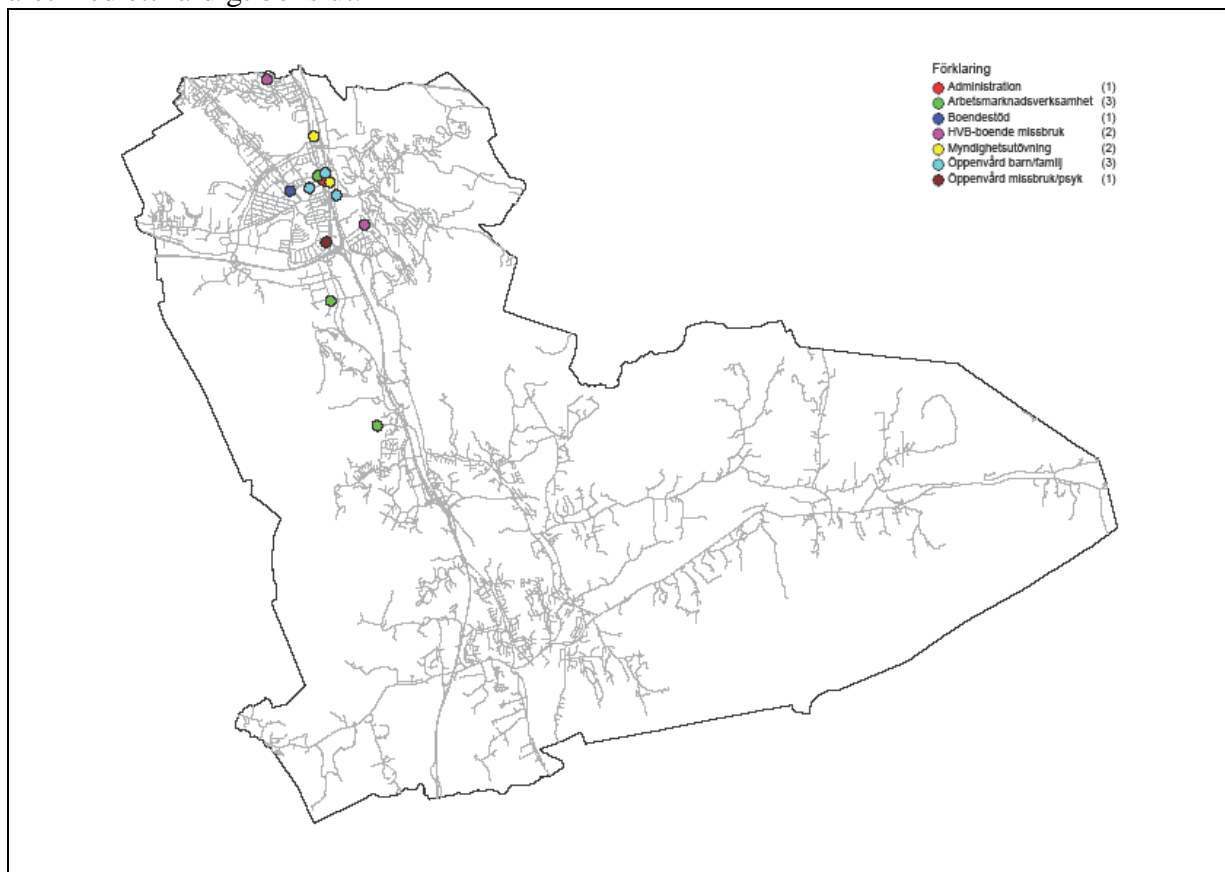


## BILAGA 6: Lokalrevision social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter

I bilagan redovisas en lokalrevision avseende verksamheter och lokaler för kommunens social- och arbetsmarknadsförvaltnings verksamheter.

Lokalrevisionen utgår från år 2017 och samtliga kostnader baseras på 2016, som var det senaste året med ett färdigt bokslut.



Figur 1. Delar av social- och arbetsmarknads verksamheter under 2017

### 1. Verksamhetsförutsättningar

I avsnittet sammanfattas övergripande verksamhetsförutsättningar och generella trender, som har betydelse för verksamhetens utveckling och framtida behov av boenden och lokaler. Förvaltningen är indelad i tre verksamhetsområden och alla verksamhetsområdena berörs av lokalfrågor.

Verksamhetsområde Vuxen ansvarar för ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad, boende samt missbruk- och beroendefrågor. Verksamhetsområde Barn och familj ansvarar för utredning av barn och unga, familjerätt, kontaktstöd och öppenvård. Verksamhetsområde Integration ansvarar för etablering av nyanlända samt mottagande för ensamkommande barn under 18 år och en boendekedja i egen regi för den sistnämnda målgruppen

Förvaltningen ansvarar även för handläggning av serveringstillstånd samt budget- och skuldrådgivning.

Utdrag ur reglemente beslutad av kommunfullmäktige 2013-02-20 (gäller from 1 mars 2013):

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom följande verksamhetsområden:

- Insatser enligt socialtjänstlagen inom individ- och familjeomsorg
- Insatser för att minska verkningarna av arbetslöshet genom samverkan med andra berörda myndigheter och genom drift av egna verksamheter och projekt
- Insatser inom det integrationspolitiska området samt integration av nyanlända skyddsbehövande invandrare

Social- och arbetsmarknadsnämnden ska operativt leda en verksamhetsöverskridande grupp för psykiskt och socialt omhändertagande av katastroffoffer (POSOM).

När det i författning hänvisas till den nämnd som avses i socialtjänstlagen, utför Social- och arbetsmarknadsnämnden kommunens uppgifter med undantag av socialtjänst avseende äldreomsorgen och rörande fysisk, psykiskt och intellektuellt funktionshindrade som ska hanteras av Vård- och omsorgsnämnden.

## **1.1 Regelverk**

Social- och arbetsmarknadsnämnden har det övergripande ledningsansvaret och fattar beslut främst enligt följande:

- Socialtjänstlagen (2001:453) avseende insatser inom individ- och familjeomsorgen,
- Socialtjänstförordningen (2001:937),
- Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- Lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
- Föräldrabalken (1949:381) (avser socialtjänstens uppgifter),
- Alkohollagen (2010:1622).

### **1.1.1 Övrigt regelverk**

Enligt 1§, Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, ska varje kommun planera bostadsförsörjningen i syfte för att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen.

### **1.1.2 Ansvaret för bostadsförsörjningen**

Hemlösheten är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga. Det innebär att ansvaret delas mellan socialtjänsten som har det yttersta ansvaret och de kommunala förvaltningar som ansvarar för bostadsförsörjningen. När bostadsförsörjningen inte fungerar blir det effekter på socialtjänstens verksamheter.

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för att människors grundläggande behov tillgodoses vilket omfattar ett särskilt ansvar att främja behovet av bostad, dels genom att arbeta för att människor erhåller ett boende, dels också för att de ska kunna behålla det boende de har.

Utdrag från informations- och vägledningsbroschyr kring ”Samordning för att motverka och förebygga hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden” utgiven av Regeringskansliet:

”För att arbetet med att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden ska fungera effektivt bör ansvaret för dessa frågor främst finnas på den kommunnivå där man har mest möjlighet att påverka bostadsförsörjningen i kommunen. Kommunens högsta beslutsfattande organ har det yttersta ansvaret för planeringen av bostadsförsörjningen.”

## 1.2 Generella trender

De senaste åren har antalet personer med svårigheter att ta sig in på den öppna bostadsmarknaden ökat, framförallt i storstadsområdena. I Mölndal finns ett stort antal personer som behöver samhällets hjälp med att lösa sin boendesituation.

Effekterna av regeringens förändringar med införande av gränskontroller och betydande förändringar i asylprocessen som svar på den kraftiga flyktingströmmen under hösten 2015 har hållit i sig och antalet personer som söker i asyl i Sverige är fortsatt lågt. Flyktingsituationen för Europa i stort kvarstår dock, vilket gör det svårt att lägga framtida prognoser.

En statlig kvotering av de asylsökande som beviljats uppehållstillstånd innebär att Mölndal ska ta emot 233 nyanlända under 2017, 167 under 2018 och fortsatt antal personer under därefter kommande år. Behovet av boendeetablering för denna grupp har ökat och har fodrat ett framskaffande av både tillfälliga och mer långsiktiga boendelösningar. Tillfälliga lösningar har varit härbärgen, villavagnar och modulbyggda bostadspaviljonger.

## 1.3 Ekonomi

Resultaträkningen för 2016 uppvisade positiva siffror, men i början av första kvartalet 2017 uppmärksammade förvaltningen ett förväntat budgetunderskott på 15 mnkr. I april tog därför social- och arbetsmarknadsnämnden ett beslut om förvaltningens förslag till åtgärder för en budget i balans. Senare prognoser visar att underskottet har bedömts minska.

Resultaträkning 2016	Intäkter [kr]	Kostnader [kr]	Netto [kr]
Verksamheten	203 100 000 kr	-449 800 000 kr	-246 700 000 kr
varav lokaler Ågatan		-5 200 000 kr	
varav övriga lokaler		-20 700 000 kr	
Kommunbidrag			263 000 000
<b>Resultat</b>			<b>-16 300 000 kr</b>

Tabell 1. Resultaträkning som avser 2016

Driftredovisning 2016	Intäkter [kr]	Kostnader [kr]	Bidrag [kr]	Resultat [kr]
Nämnd, administration	3 900 000 kr	-25 400 000 kr	23 400 000 kr	1 900 000 kr
Arbetsmarknad/integration	207 800 000 kr	-231 100 000 kr	31 800 000 kr	8 500 000 kr
Individ och familj	7 800 000 kr	-154 600 000 kr	156 900 000 kr	10 100 000 kr
Försörjningsstöd	1 800 000 kr	-56 900 000 kr	50 900 000 kr	-4 200 000 kr
<b>Resultat</b>	<b>221 300 000 kr</b>	<b>-468 000 000 kr</b>	<b>263 000 000 kr</b>	<b>16 300 000 kr</b>

Tabell 2. Driftredovisning för 2016

## 2. Verksamheter och lokaler

Lokalbeståndet för social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter omfattar 12 129 kvm varav ca 7 097 kvm är externa och 5 229 kvm är interna lokaler. Referenslägenheter, villavagnar och boendemoduler ingår inte i det redovisade lokalbeståndet.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningens lokalbehov består främst av verksamhetslokaler för att kunna bedriva verksamhet.

När det saknas lägenheter på den privata bostadsmarknaden och hos allmännyttiga kommunala bostadsbolag, uppstår behov av boende/lägenheter till de målgrupper, som har rätt till insatser

utifrån socialtjänstens ansvarsområde. Denna målgrupp skulle inte varit aktuell om tillgången på lägenheter mötte efterfrågan.

Lokalbeståndet sammanfattas i tabell 3. Förteckning över samtliga lokaler finns i underlagen till lokalrevisionen.

Verksamhet		Area [kvm]	Procent av total lokalarea	Årskostnad
Torrekulla	Interna	2 000	16 %	1 083 404 kr
Ekgården	Interna	2 000	16 %	1 741 386 kr
Fjällgatans boende	Interna	242	2 %	137 572 kr
Solrosen Kungsbackavägen	Interna	215	2 %	126 714 kr
Soltorpsgatan	Interna	696	6 %	384 078 kr
Stadshuset	Interna	76	1 %	69 132 kr
Balltorp	Externa	224	2 %	327 566 kr
Lerbrännargatan 3, Boendestöd	Externa	78	1 %	118 151 kr
Forsåker	Externa	460	4 %	534 926 kr
Neongatan	Externa	832	7 %	621 042 kr
Nämndemansgatan 3, plan 1	Externa	215	2 %	263 983 kr
Knarrhögsgatan 14	Externa	82	1 %	67 269 kr
Södra Ågatan 4 A-B	Externa	4 127	33 %	5 221 026 kr
Norra Ågatan 32	Externa	409	3 %	534 937 kr
Katrinebergsgatan 1 Brofästet	Externa	452	4 %	639 467 kr
Nämndemansgatan 3, plan 3	Externa	212	2 %	259 305 kr
<b>Summa</b>		<b>12 320</b>	<b>100 %</b>	<b>12 129 958 kr</b>

Tabell 3. Verksamhetslokaler för social- och arbetsmarknadsförvaltningen inklusive administrationspåslag. Årskostnader avser 2017.

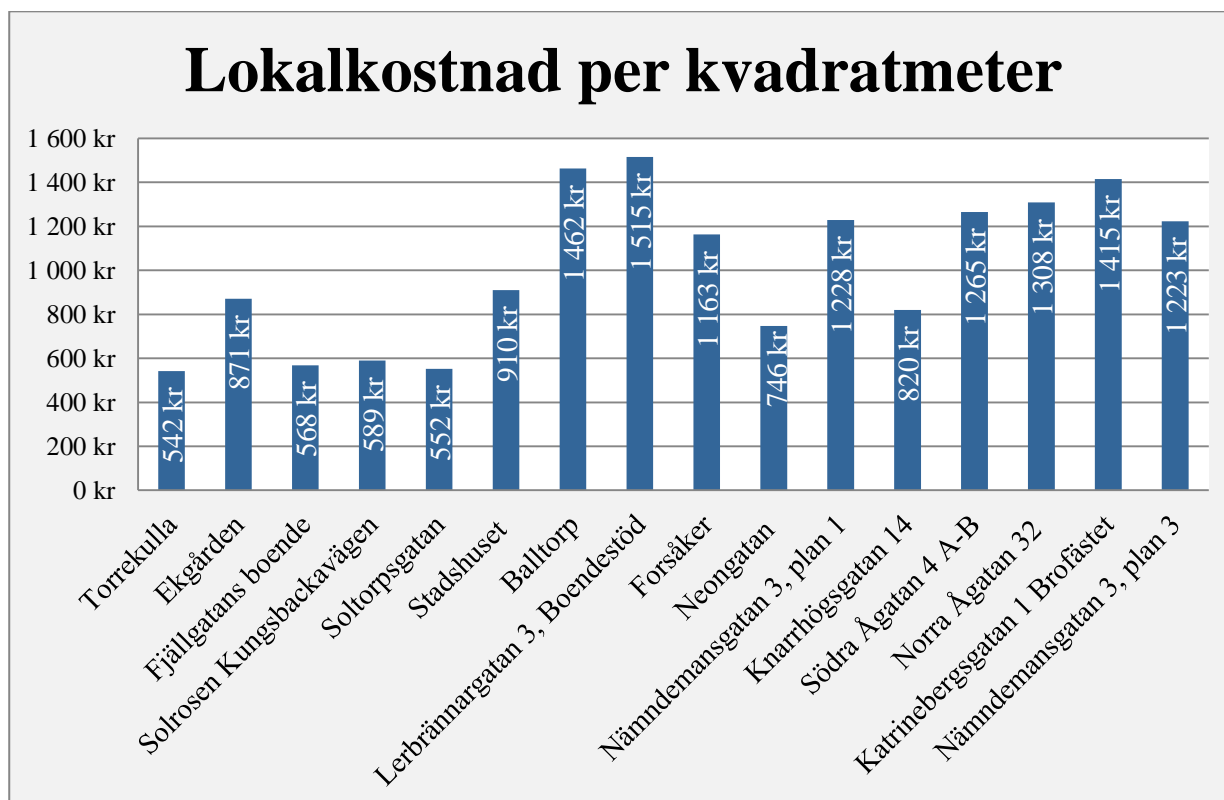
## 2.1 Lokalanvändning och kostnader

Huvuddelen av lokalbeståndet är administrativa lokaler, öppenvårdsverksamhet, arbetsträningsverksamhet och HVB-boende (Hem för vård och boende) i egen regi, dels för målgruppen missbrukare och dels för målgruppen ensamkommande asylsökande barn. Den totala årskostnaden för lokalerna är ca 12,1 mnkr. I kostnaderna ingår externa hyror, tillsyn och skötsel, reparationer, planerat underhåll, el, värme, vatten, sophämtning, räntor och avskrivningar.

HVB-boendena för missbrukare Soltorp och Forsåker blockförhyrs av förvaltningen hos Mölndals stad respektive Mölndalsbostäder. Hyresgästerna har därmed inte eget kontrakt. De boende betalar en egenavgift på 80 kronor per boendedygn. Förvaltningen står för kostnaderna om boendeplatserna inte används optimalt.

HVB-boende för ensamkommande består av dels asylboendeplatser, dels boendeplatser för ungdomar med permanent uppehållstillstånd. Förvaltningens kostnader för boendeplatserna ersätts av Migrationsverket.

I figuren nedan redovisas lokalkostnad per kvadratmeter, där de mörkblå är lokaler som ägs av kommunen. Den genomsnittliga årskostnaden per kvadratmeter uppgår till 1100 kr jämfört med förra året som låg på 1050 kr. Kostnaden för ägda lokaler varierar mellan 502 kr och 1 765 kr.



Figur 2. Årskostnad per kvadratmeter 2017

## 2.2 Lokalernas ändamålsenlighet

Verksamheten har generellt sett ändamålsenliga lokaler, som uppfyller verksamhetens krav på funktionalitet. Däremot kan det finnas verksamhetsområden som är trångbodda, samtidigt som det outnyttjad kapacitet i andra byggnader. För planerade förändringar se punkt 2.4.

## 2.3 Teknisk status

Standarden är generellt god bland de verksamhetslokaler och referenslägenheter som ligger under social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Undantaget är de HVB-boenden för målgruppen missbrukare som staden äger eller hyr av Mölndalsbostäder. De har en förhållandevis lägre boendestandard då exempelvis dusch delas av hyresgästerna och i vissa fall även WC.

Uppkomna fel och brister i verksamhetslokalerna åtgärdas annars kontinuerligt i samråd med hyresvärdarna. Omfattningen av renoveringen är beroende av om hyreskontraktet löper på kort eller lång sikt.

Förvaltningen har en årlig budget för underhåll, elkostnader, hyror mm av referensbostäder på 5,4 mnkr. Räknas dock den beräknade intäkten i form av hyror på 3,6 mnkr in, blir resultatet en nettobudget på cirka 1,8 mnkr.

## 2.4 Planerade förändringar i verksamheten

Inom målgruppen missbruk och beroende ska fler kunna få hjälp och stöd på hemmaplan, i stället för institutionsplaceringar och köpt omvårdnadsboende. Förvaltningens HVB-boenden Forsåker och Soltorp måste därför vara väl lämpade för insatser på hemmaplan.

Fler ungdomar i behov av stöd ska kunna ges det på hemmaplan med hjälp av öppenvård och boendestöd, i stället för köpta platser externt. För det krävs tillgång till boenden där även boendestöd finns. Lägenheter och lokal för boendestödet har erhållits av Mölndalsbostäder i kvarteret Fiskarna där det i dagsläget finns 14 lägenheter. Dessa kan inte övergå till

förstahandskontrakt för ungdomen, men det finns också tre stycken satellitlägenheter som ligger utanför kvarteret Fiskarna där det är möjligt att överta ett kontrakt.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har stort ansvar för asylsökande ensamkommande barn och nyanlända familjer. Ny lagstiftning gäller för båda grupperna, där Sveriges kommuner fått ta ett större antal för etableringen av de nyanlända i och med ett kvoteringsystem. Det är nödvändigt att det finns tillgång till bra boendelösningar, liksom för övriga kommuninvånare, som av olika orsaker är uteslutna från bostadsmarknaden.

Antalet lokaler på Södra Ågatan 4 A-B där socialkontor/administration arbetar har expanderat, då verksamheten vuxit de senaste åren, men kan i stort sett anses vara tillräckligt för tillfället. Receptionen på nedre botten är ombyggd och flyttad för en utöka nyttjandekapaciteten, men arbete pågår med att alla besöksrum i bygganden ska förläggas i anknytning till denna. Denna förändring beräknas vara färdig våren 2018.

Vid Norra Ågatan kommer finns outnyttjade lokaler. Planerat är att den myndighetsutövning som är förlagd där ska förflyttas till Södra Ågatan 4, och istället ska enheten arbetsmarknad i när istället.

Verksamheten på Nämndemansgatan 3 är i stort behov av att förändra sina lokaler som kommer att byggas om.

### 3. Lokalbehov per verksamhetsområde

I avsnittet sammanfattas verksamhetsställen, lokalanvändning, lokalkostnader och planerade verksamhets- och lokalförändringar per verksamhetsområde.

Samtliga verksamhetsområden har myndighetsutövande personal som är stationerade på Södra Ågatan 4 och till viss del för verksamhetsområde Integration på Norra Ågatan 32. Läs mer nedan under kapitel 3.4 Administrativa lokaler. Lokaler för utförarverksamheterna finns på ett antal platser i staden.

#### 3.1 Integration

Verksamhetsområdet omfattar förvaltningens arbete med de asylsökande ensamkommande barnen, samt boendeetableringen för nyanlända invandare.

Mölnalds stads bostadsplanering för denna grupp av anläggningsboende med upphållstillstånd är inte enbart en fråga för social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Kommunen arbetar över förvaltningsgränserna under ledning av kommunens styrgrupp för integration (STING). Gruppen består av stadsdirektör Håkan Ahlström, ett antal förvaltningschefer samt Mölnaldsbostäders vd.

#### 3.1.1 Mölnalds uppdrag som ankomstkommun

När ett asylsökande ensamkommande barn anländer till Sverige är det den kommun som barnet först kommer i kontakt med som har ansvaret som så kallad ankomstkommun. Det innebär bland annat att kommunen ska ansvara för barnets boende och omsorg under tiden Migrationsverkets utreder om rätten till asyl.

Uppdraget som ankomstkommun gäller Sveriges samtliga kommuner, men sköts huvudsakligen i de tio kommuner som Migrationsverket har kontor i, varav Mölnald är en av dessa. Under hösten 2015 passerade ett stort antal asylsökande ensamkommande barn Mölnald, sammanlagt 4 041 stycken. Ett antal tillfälliga boenden öppnades upp i kommunal regi och antalet köpta platser på entreprenad ökades betydligt. Antalet barn har sedan dess minskat betydligt, och det finns sedan början av 2016 inte längre något behov av dessa tillfälliga lösningar. Under 2016 togs 119 barn tagits emot, och hitintills under 2017 (1 november) är det 122 stycken som passerat Mölnald. Den största bidragande faktorn är förmodligen de ändrade förhållanden som hela flyktingprocessen har genomgått i Europa och i Sverige.

##### 3.1.1.1 Verksamhetsställen

Alla barn hamnar i ett kommunalt HVB-hem och i yttersta fall om för barn under 14 år i jourfamiljehem, i väntan på en anvisningskommun.

##### 3.1.1.2 Planerade verksamhetsförändringar

Då Mölnald inte har något utvidgat ansvar för denna grupp, beräknas antalet barn vara litet och kan administreras inom befintliga resurser.

##### 3.1.1.3 Antal platser och platsbehov

Det är svårt att beräkna antalet platser som behövs under en längre period, men i dagsläget är behovet täckt.

##### 3.1.1.4 Slutsatser

Att ordna boende för de asylsökande ensamkommande barnen som väntar på en mer stadigvarande placering under asylprocessen är givetvis beroende på hur många barn som kommer. I dagsläget är behovet lågt, och Mölnald har inte något utvidgat ansvar för denna grupp. Det kan givetvis ske förändringar igen, men den beredskap som Mölnalds visade under

hösten 2015 att hitta temporära lösningar när det behövs, pekar på att beredskapen till omställning igen är god.

### **3.1.1.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Egentligen ingen skillnad, förutom att behovet av privata hvb-platser är avslutad.

### **3.1.2 Mölndals uppdrag som anvisningskommun**

När ett asylsökande ensamkommande barn tagit kontakt med svensk myndighet ska Migrationsverket så snart som möjligt anvisa en kommun som då tar över det långsiktiga ansvaret för barnets boende och omsorg, och som då blir anvisningskommun. Migrationsverket beslut kan inte överklagas.

Från och med 1 januari 2014 trädde en ny lag i kraft, som ger Migrationsverket möjlighet att anvisa ensamkommande barn även till kommuner, som inte skrivit avtal om mottagande. Anvisningen sker efter ett framräknat fördelningstal. Mölndal förväntas ta emot 11 barn under 2017, vilket också har gjorts. Deet låga antalet beror på det kraftigt sänkta antal asylsökande barn som kommer till Sverige.

Från den 1 april 2008 finns ett tillägg i 5 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, om barns och ungas rätt till stöd och hjälp efter placering utanför hemmet som lyder:

”Socialnämnden ska i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört.”  
När placeringen upphör för unga över 18 år gäller: Förtydligandet i 5 kap. 1 § SoL av socialnämndens särskilda skyldighet att ge barn och unga som varit placerade stöd och hjälp som omfattar alla barn och unga till och med 20 års ålder. Men även efter det att den unga fyllt 20 år finns en skyldighet att vid behov bistå med stöd och hjälp. För de unga som varit placerade enligt 3 § LVU till och med 20 års ålder är det särskilt viktigt att tiden efter tvångsplaceringen förbereds väl och den unga vuxna ges möjlighet att få stöd. Även ensamkommande flyktingbarn med kort tid i Sverige kan vara en grupp i behov av extra mycket stöd och hjälp även efter att de fyllt 20 år. Enligt proposition 2006/07:129 kan boende, personligt och ekonomiskt stöd samt förlängd placering vara aktuella som insatser.

Inom ramen för fortsatt placering, utslussning och eftervård finns det möjlighet att ge unga vuxna stöd och hjälp utifrån deras behov.

#### **3.1.2.1 Verksamhetsställen**

Förvaltningen har sedan våren 2015 startat en egen boendekedja för ensamkommande barn och unga, både de som är kommunens ansvar under asylsökningensperioden och de som beviljats uppehållstillstånd. I dagsläget finns sammantaget fyra boenden med ett 40-tal platser i form av HVB-hem och stödboende. En del barn bor också på privata HVB-hem eller i familjehem.

Målet för de barn och unga som fått uppehållstillstånd och närmar sig sin 21-årsdag är ett eget boende, förutsatt att det inte är fråga om en familjeåterförening. Då förväntas barnet flytta ihop med sin familj.

#### **3.1.2.2 Planerade verksamhetsförändringar**

Antalet asylsökande ensamkommande barn har minskat rätt omfattande. Migrationsverket skriver också upp åldern till över 18 år på en hel del av de barn som redan befinner sig i Sverige, vilket innebär att ansvaret för boendet under asylprocessen för dessa barn/ungdomar övergår till dem. Behovet av antalet platser i förvaltningens boenden behöver därför ses över.



### **3.1.2.3 Antal platser och platsbehov**

Behovet av antalet platser har minskat betydligt under det senaste året i och med att antalet asylsökande ensamkommande barn minskat drastiskt. I oktober 2017 fanns 38 barn som väntade på beslut om uppehållstillstånd boendes i förvaltningens boenden, familjehem och hos privat vårdgivare.

De avtal som Mölndal upphandlat med externa aktörer om ensamkommandes boende, har som krav att boendena aktivt medverkar till utslussning i egen lägenhet på olika sätt. Mölndal borde dock kunna erbjuda ett antal små lägenheter åt målgruppen.

### **3.1.2.4 Slutsatser**

Förvaltningen har en bra beredskap i att handlägga en framtida situation med ett minskat antal asylsökande ensamkommande barn kombinerat med att barnen måste placeras inom den egna kommunen. En ökning av antalet barn ställer givetvis andra krav på verksamheten.

### **3.1.2.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Behovet av antalet platser har minska då enbart ett fåtal barn anvisas till Mölndal, och i så stor grad som möjligt används kommunens egna boenden.

## **3.1.3 Boendetablering**

De ökade flyktingströmmarna till Europa under hösten 2015 innebar att Sveriges regering skärpte gränskontrollen mot Danmark och Tyskland för inresa till Sverige. Möjligheten för många asylsökande att få permanent uppehållstillstånd minskade. Redan innan dessa restriktioner infördes befann sig dock ett stort antal personer med erhållna uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl eller liknande på Migrationsverkets anläggningar runt om i Sverige i väntan på en kommunplacering. Behovet av boenden var större än vad Sveriges kommuner mäktade med att ordna fram. Regeringen anstiftade därför i november 2015 en ny lag som innebar att samtliga kommuner blev skyldiga att efter anvisning ta emot personer med uppehållstillstånd enligt en särskild framräknad kvot. Lagen började gälla den 1 mars 2016. Under år 216 togs 232 personer emot för 2017 ligger kvoten på 233 personer, vilket troligvis kommer att fullgöras. De flesta ensamstående män med familjen kvar i hemlandet, vilket sannolikt innebär ett stort antal familjeåterföreningar de närmsta åren. Mölndals kvot för 2018 är beräknad till 167 personer.

Det finns två andra grupper av nyanlända som kan ha kontakt med förvaltningen. Dels de som får uppehållstillstånd via familjeåterförening, och dels de som redan bor i Mölndal under asylperioden i så kallat EBO-boende (EBO= eget boende).

Familjemedlemmar som återförenas får uppehållstillstånd i Sverige redan i hemlandet och passerar därmed inte Migrationsverkets anläggningsboende. Det rör sig både om nyanlända och om ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd som får hit sina familjer. För den senare gruppen rör det sig under år 2017 endast om ett par familjer, vilket är förväntat då antalet ensamkommande barn har minskat betydligt. Tidigare kunde förvaltningen i hög grad ordna med mer permanenta boenden för återförenade familjer, men många som kommit i år har fått någon form av boende i andra kommuner, då det inte finns några restriktioner på var själva boendet behöver vara.

EBO-boenden har själva kunnat välja den bostadsformen under förutsättning att de ordnat bostad själva. Oftast bor man som inneboende, vilket gör att det efter ett tag uppstår behov av egen bostad. Det är ganska vanligt med EBO-boenden i Mölndal. Om vi går några år tillbaka hjälpte förvaltningen till med att ordna nya boenden för denna grupp, men dessa får numer

själva lösa sin boendesituation, vilket kan innebära att även denna grupp lämnar kommunen för en bostättnings någon annanstans.

### 3.1.3.1 Verksamhetsställen

En helt ny enhet, boendeetablering arbetar med att finna och förvalta ett antal mer eller mindre kortsiktiga boendialternativ. Förvaltningen har stärkt upp det administrativa stödet med två boendesamordnare och ett antal introduktionsstödjare som jobbar direkt gentemot målgruppen.

Det ordinarie bostadsbeståndet har stärkts upp med villavagnar och boendemoduler som står för mer än hälften av boendetyperna. I en del av dessa delar dessutom flera ensamstående nyanlända på samma boende. Den tidsmässiga nyttjandegraden är dock begränsad då byggloven ligger på fem år med möjlighet till fem års förlängning.

Antal	Typ
12	Rivningslägenheter
16	Ordinarie lägenheter hos Förbo
4	Ordinarie lägenheter hos Mölndalsbostäder
7	Privata hyresvärdar
12	PUT-förtur hos Mölndalsbostäder
10	Boendemoduler i Eklanda
27	Boendemoduler i Forsåker
24	Villavagnar i Åby
<b>Summa: 112 andrahandskontrakt</b>	

Tabell 4. Antal andrahandskontrakt den 2017-11-01.

Ett boendialternativ som också används är Ekgården ett före detta institutionsbonde där det finns 63 platser. Ekgården kommer att rivras och omvandlas till ett område med hyresrättsradhus. Förvaltningen har dock möjlighet att använda fastigheten som minst under hela år 2018.

### 3.1.3.2 Planerade verksamhetsförändringar

Ytterligare ett antal mer eller mindre kortsiktiga boendialternativ är under framtagning. Klart är att 24 villavagnar ska köpas in under 2018

En mer permanent åtgärd riktad mot de nyanlända är att Mölndalsbostäder ska tillhandhålla 40 lägenheter med möjlighet till förstahandskontrakt.

### 3.1.3.3 Antal platser och platsbehov

Det är högsta prioritet att framskaffa någon form av boende för gruppen nyanlända. I övrigt finns det ett konstant behov av lägenheter för familjer som återförenas.

### 3.1.3.4 Slutsatser

Förvaltningen har stort behov av att få tillgång till referenslägenheter hos Mölndalsbostäder, Förbo och även hos privata hyresvärdar, för att kunna lämna stadiet av tillfälliga boendelösningar till mer permanenta alternativ.

### 3.1.3.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Katrinebergsskolan med sovsalsboende var i drift till mitten av november 2016. Samtliga bonde flyttade därifrån till Ekgården när det öppnade.

Den nya lagen om kommunerna skyldighet att ta emot ett visst antal nyanlända invandrare gör att behovet av lägenheter har ytterligare ökat, och att prioriteringen förskjuts mot denna grupp.

På grund av den stora bristen på bostäder i Mölndal behövs tillfälliga boendelösningar för de nyanlända invandrarna. Därför kommer det med start 2016 sättas upp modulbyggda bostadspaviljonger med tillfälliga bygglov på kommunal mark. Villor på områden som ska

exploateras köps in kontinuerligt för bostadsändamål. Det kommer också att sättas upp villavagnar.

Förvaltningen har också redan nu stärkt upp det administrativa stödet genom att anställa två boendesamordnare

## **3.2 Vuxna**

Verksamhetsområdet omfattar förvaltningens arbete med HVB-boenden, arbetsträning, öppenvård för vuxna, samt referenslägenheter.

### **3.2.1 HVB-boenden**

Förvaltningen har de två HVB-boendena för målgruppen missbrukare, Soltorp och Forsåker, med sammanlagt 23 lägenheter, samt en jourlägenhet på Forsåker. Varje boende har personalutrymmen i anslutning till lägenheterna. Dessa renoverades delvis under 2016. Kopplat till verksamheterna finns två utslussningslägenheter, där kontraktet dock inte går att tas över.

#### **3.2.1.1 Verksamhetsställen**

Forsåkers boende är förvaltningens HVB för personer med pågående missbruk av alkohol och/eller narkotika. Boendet är mer långsiktigt och de boende erbjuds stöd från personalen dag- och kvällstid. Natttid finns tillgång till ronderande vakt. Pågående missbruk tolereras, men målsättningen är att placeringen ska leda till minskat missbruk och ett mer säkert permanent boende. Boendet på Forsåker är ett bistånd enligt socialtjänstlagen.

Soltorps motivationsboende är förvaltningens HVB för män och kvinnor med missbruksproblematik, som önskar en drogfri boendemiljö med stöd från personal. Boendet kan användas som ett omvårdnadsboende under en kortare tid eller för lite längre placering. Soltorp är bemannat dag- och kvällstid.

#### **3.2.1.2 Planerade verksamhetsförändringar**

Ytterligare en utslussningslägenhet kommer att tas i bruk.

#### **3.2.1.3 Antal platser och platsbehov**

HVB-boendena omfattar i dag 23 lägenheter och en jourlägenhet samt två utslussningslägenheter. På sikt behövs egna omvårdnadsplatser för personer som tidigare missbrukat, men numera har mycket fysisk ohälsa.

#### **3.2.1.4 Slutsatser**

För att kunna erbjuda hjälp och stöd på hemmaplan krävs ändamålsenliga boenden med god standard och tillräcklig bemanning. Det är också av vikt att lokalerna har god säkerhet med tanke på vilken målgrupp man arbetar med. Behovet av lägenheter för att kunna komma vidare i boendekedjan är dock i dagsläget en svag länk.

#### **3.3.1.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Nytt brandlarm har installerats på Forsåker. Verksamheten har minskats med en utslussningslägenhet, men en ny kommer att tas i bruk under 2018.

## **3.2.2 Arbetsmarknadsverksamhet**

Förvaltningen bedriver arbetsmarknadsverksamhet på uppdrag av den egna förvaltningen, främst enheten för ekonomiskt bistånd, samt på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

### **3.2.2.1 Verksamhetsställen**

Verksamheten bedriver arbetsträning på Torrekullagården i Kålleröd och på Neongatan i Åbro industriområde. På Södra Ågatan 4 finns arbetsmarknadshandläggare.

### **3.2.2.2 Planerade verksamhetsförändringar**

En förstärkning kommer att ske av kommunen arbete gentemot arbetsmarkanden. Antalet arbetsmarknadshandläggarna kommer att öka, vilket kan leda fram till att lokaliseringen av handläggarna kommer att flytta till Norra Ågatan 32.

Ett samverkansprojekt med tekniska förvaltningen kring kretsloppspark på Kikås startade i mindre omfattning redan hösten 2015. På lång sikt innebär det nya lokaler i Kikås, som dock tekniska förvaltningen ansvarar för.

### **3.2.2.3 Antal platser och platsbehov**

I dagsläget finns sammanlagt 80 platser för arbetsträning i lokalerna. Det behövs 80 platser för att uppfylla avtalet med Arbetsförmedlingen samt det interna uppdraget gentemot försörjningsstöd.

### **3.2.2.4 Slutsatser**

Verksamheten är i stor utsträckning beroende av de statsbidrag som verksamheterna får för de uppdrag som utförs för Arbetsförmedlingen. Därför är det mycket viktigt att förvaltningen kan erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter i ändamålsenliga lokaler där klienterna ges möjlighet att komma vidare till studier eller arbete.

### **3.2.2.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Ytterligare minskning av arbetsträningslokalerna på Torrekulla.

## **3.2.3 Öppenvård**

### **3.2.3.1 Verksamhetsställen**

Insatsen består av öppenvård för personer med missbruk och psykiatrisk problematik. Lokalerna finns på Katrinebergsgatan 1 och är en samlokalisering av den kommunala verksamheten Rådgivningsbyrån, samt Brofästet som är en av regionens öppenvårdsmottagningar för samsjukliga.

Det finns även en öppenvårdsinsats på HVB-hemmet Soltorp, där det bedrivs råd- och stödverksamhet.

### **3.2.3.2 Planerade verksamhetsförändringar**

Inga planerade i dagsläget

### **3.2.3.3 Antal platser och platsbehov**

Finns inte specificerat.

### **3.2.3.4 Slutsatser**

Öppenvårdens lokalbehov kan åtgärdas inom det framtida lokalbeståndet.

### **3.2.3.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Ingen skillnad att tillägga.

### 3.2.4 Referenslägenheter inom verksamhetsområde vuxen

#### 3.2.4.1 Verksamhetsställen

Förvaltningen har 127 referenslägenheter och andrahandskontrakt den 2017-11-01 inom verksamhetsområde vuxen (tabell 5). De flesta med någon form av boendestöd.

Det är exakt samma antal som vid förra året, även om typ av lägenhet har förändrats. Till exempel finns numer inga rivningskontrakt inom verksamheten. Det beror till stor del på att dessa förläggs inom verksamhetsområde integration.

Lägenheterna och husen är geografiskt fördelade i hela Mölndals stad, med övervikt på Mölndals centrum.

Det särskilda ungdomsboendet Fiskarna på Lerbrännargatan i Mölndals centrum omfattar 14 lägenheter för ungdomar samt en lokal för boendepersonal. Lägenheterna hyrs ut av Mölndalsbostäder och förvaltningen har förstahandskontraktet. Lägenheterna kan därför inte övertas av ungdomarna. Däremot finns tre utslussningslägenheter kopplat till verksamheten med möjlighet till övertag av förstahandskontraktet.

Antal	Typ
0	Rivningslägenheter
14	Ungdomslägenheter (Fiskarna) med boendestöd
8	Bostadsrätter
9	Villor
25	Ordinarie lägenheter hos Förbo
35	Ordinarie lägenheter hos Mölndalsbostäder
15	Lågtröskelboenden – paviljonger vid Neongatan och Alveredsnäs samt hus vid Störtfiällsgatan och Roten/Kikås
13	Privata hyresvärdar
6	Hvreskontrakt i ombildade bostadsrättsföreningar
1	Kvinnofridslägenhet
1	Utredningslägenhet
<b>Summa: 127 andrahandskontrakt</b>	

Tabell 5. Antal andrahandskontrakt den 2017-11-01.

#### 3.2.4.2 Planerade verksamhetsförändringar

Inga planerade i dagsläget

#### 3.2.4.3 Antal platser och platsbehov

Antalet platser se tabell 5. Gällande platsbehov finns det ett konstant omfattande behov av fler referenslägenheter för fe grupper av kommuninvånare som av olika skäl saknar bostad.

#### 3.2.4.4 Slutsatser

Förvaltningen har ett stort behov av att få tillgång till referenslägenheter hos Förbo, Mölndalsbostäder och även hos privata hyresvärdar. Bostadsvolymen behöver öka för att täcka de mest angelägna behoven.

#### 3.2.4.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Behovet av referenslägenheter har blivit ytterligare så mycket större.

### 3.3 Barn och familj

Verksamhetsområdet omfattar förvaltningens arbete öppenvård för barn och familj.

#### 3.3.1 Öppenvård

##### 3.3.1.1 Verksamhetsställen

Öppenvårdsinsatserna består av familjebehandling, olika stödjande gruppverksamheter för barn och föräldrar, ungdomsvård, fältverksamhet, socionomer kopplat till förskolans familjecentraler, samt familjerådgivning. Lokalerna finns på Nämndemansgatan 3, Knarrhögsgatan och Södra Ågatan 4.

### **3.3.1.2 Planerade verksamhetsförändringar**

Familjerådgivningen upphör i kommunens regi från och med den 170101 och läggs ut på entreprenad.

Lokalerna på Nämndemansgatan 3 räcker inte till för dess behov. Det finns inget väntrum för klienterna, handläggarna sitter i så gott som samtliga fall två i varje rum, det finns inget rum för chefsstödet och personalens pausrum är för litet. Lokalerna kommer därför att byggas om.

### **3.3.1.3 Antal platser och platsbehov**

Se ovan punkt 3.3.1.2.

### **3.3.1.4 Slutsatser**

Öppenvårdens lokalbehov är i dagsläget underdimensionerat. Då det inte är planerat med någon tillökning av antalet lokaler kommer befintlig resurs ses över och verksamhetsanpassas.

### **3.3.1.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Ingen skillnad att tillägga.

## **3.4 Administrativa lokaler**

Kapitlet infattar även förvaltningens myndighetsutövande verksamhet.

### **3.4.1 Administration**

#### **3.4.1.1 Verksamhetsställen**

I de administrativa lokalerna på Södra Ågatan 4 A-B finns förutom förvaltningsledning samt administrativa stabsfunktioner även förvaltningens socialkontor med myndighetsutövning och tillhörande reception. En del av den myndighetsutövande verksamheten utlokaliserades under 2015 till Norra Ågatan.

#### **3.4.1.2 Planerade verksamhetsförändringar**

Den utlokaliserade verksamheten till Norra Ågatan 32 ska flyttas tillbaka till Södra Ågatan 4 och arbetsmarknadsenheten ska flyttas dit.

Utnyttjandet av lokalerna på Södra Ågatan 4 kommer att ses över och säkerhets- och verksamhetsanpassas. Alla besöksrum i bygganden ska förläggas i anknäytning till receptionen. Denna förändring beräknas vara färdig våren 2018.

#### **3.4.1.3 Antal platser och platsbehov**

Det finns i dagsläget inget behov av en ytterligare utvidgning av antalet administrativa lokaler.

#### **3.4.1.4 Slutsatser**

Hela fastigheten på Södra Ågatan 4 består numer av kommunal verksamhet. Förutom social- och arbetsmarknadsförvaltningen håller också stadens IT-enhet till i huset.

#### **3.4.1.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Receptionen på plan 0 har byggts om för att bättre passa verksamheten.

## 4. Slutsatser och förslag

Lokalbehoven består främst av en förstärkning av boendekedjan för behövande klientgrupper, samt lägenheter i stort för att möta bostadsbehovet i staden, samt en översyn och förändring av hur befintliga lokaler för förvaltningens personal används.

### 4.1 Lägenheter/bostäder

Bostadsförsörjningsfrågan kommer fortsatt att vara i fokus de närmsta åren. Behov finns av en långsiktig strategi, för att möta de behov staden och förvaltningen har. Övergripande behöver Mölndals stad en bostadsförsörjningsplan, som möter bostadsbehovet i samhället och som tydliggör behovet av utökning av hyresrätter inom allmännyttan

Många av förvaltningens verksamheter är i behov av lägenheter åt sina klienter, vilket skapar fördröjningar i processen mot ett självständigt liv när boendekedjan inte fungerar på ett tillfredsställande sätt:

- För ensamkommande ungdomar som de närmaste åren uppnår 21 års ålder, måste det till en fungerande boendekedja. Den innebär att de ska ha slussats ut i eget boende innan 21-årsdagen. Många små lägenheter saknas
- För de nyanlända invandrare som är Mölndals ansvar enligt den kvot som bestämts av Länsstyrelsen har tillfälliga boenden ordnats fram. Det saknas dock en mer permanent lösning på denna grupps boendesituation.
- För de familjer som kommer med anledning av familjeanknytning till ensamkommande eller till en vuxen, är bostadssituationen betydligt svårare att lösa i dagsläget. Mölndal har att hantera bostadsfrågan för många stora familjer, och samtidigt saknas det stora lägenheter i bostadsbeståndet, vilket gör att förvaltningen i de akuta lägen som ofta uppstår tvingas anlita externa aktörer till höga kostnader
- Ungdomsboendet Fiskarna har i dag 14 lägenheter. Dessa behöver förstärkas med fler små lägenheter med möjlighet till förstahandskontrakt för att kunna arbeta mer effektivt på hemmaplan med boendekedja. Förlängda institutionsplaceringar genererar höga kostnader om ungdomsboenden saknas
- Inom missbruksvården finns förvaltningens HVB-hem för att arbetet mot ett drogfritt liv efter en institutionsplacering ska kunna bedrivas på hemmaplan. Visserligen finns ett par utslussningslägenheter kopplat till verksamheten, men för att kunna arbeta effektivt med boendekedjan saknas dock nästa steg i kedjan med lägenheter med egna kontrakt.

Det har sedan länge funnits en boendesamordnare knutet till verksamhetsområde vuxen som arbetat ut mot hela förvaltningen. Då verksamhetsområde integration nu stärker upp med två egna boendesamordnare som främst ska arbeta med gruppen av nyanlända invandrare som kommer från Migrationsverkets anläggningar kommer boendefrågor att handläggas inom två olika organisatoriskt skilda områden. Det kräver naturligtvis helt annan uppläggning av arbetet vad gäller samarbete och begräsningar mellan tjänsterna och de aktuella verksamhetsområdena.

### 4.2 Förvaltningens lokalbehov

Säkerhetsaspekter och verksamhetsförändringar i förvaltningen innebär ett behov av att se över användandet av de nuvarande lokalerna för att i så stor grad som möjligt optimera nyttjandet av dessa. I dagsläget kan det dock inte ses att antalet lokaler behöver förstärkas.